

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шад. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Міське 5-00 зол.
Червоні 15-00 „
Паріж 30-00 „
Річчя 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. н.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції 219-41.
Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ОБУВА першорядної марки „КІЛІНСЬКИЙ“
виключна продаж
„МІКАДО“ Львів, пл. Марійська 5 (Марійська Галерія)

ПРАВДИВУ БЕЗЖУРНУ ВІДПУСТКУ, ЧИ СПО-
КІЯНІ ВАКАЦІЇ уладите собі шойно тоді, якщо
обезпечите від крадіж з вломом своє домашнє
урядження, одяги, постіль і бізля

„ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Протисовітське повстання на Савітській Україні.

НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ ВИСЕЛЮЮТЬ НА
СИБІР.

Воно повбивало найгірших чекістів. На підставі
інформації „Універсулу“ більшовицькі хотіли
виселити дві німецькі оселі на Сибір, але селя-
ни напали на представників влади, які прийшли
їх арештувати. По румунським боці завважали
дві світлі ракети, а годину пізніше почули
гарматні стріли по савітській стороні. Мабуть
чекісти зажадали помічі з Овідіюполя. Військо
почало стріляти і таким чином здушило воро-
жобно.

АРЕШТУВАННЯ У ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ.

З Харбїну повідомляють, що у Благовіщен-
ьку, Хабаровську та в інших містах на Сході
арештували багато вищих старшин червоної
армії. Між арештованими є командант полку
Евзаев, відзначений орденом „червоного пра-
пору“.

З Бухарешту повідомляють, що мешканці
Бугаз, румун. купелевої місцевості, положеної
над Дністром, оповідають, що в понеділок уно-
чі чули з української сторони гарматні вистрі-
ли. Тому, що військові вправи неможливі з о-
гляду на близьку границю, ці стріли можна по-
являти собі тільки тим, що над савітсько-
румунським кордоном вибухла ворожобня і
більшовицькі здушили її силою.

Бухарештський часопис „Універсул“ пи-
ше, що на Сов. Україні зростають в останніх
днях протисовітські настрої. Савітські комісарі
дошкулують населенню, зокрема німецьким ко-
льоністам. Хто протестує, того висилають не-
гайно на Сибір. Цілі села стоять уже пустарем.
В останніх днях урвався населенню терпець і

Демократія чи демократичний блеф?

Львів, 9. вересня 1936.

Трагедія, яку переживає світ демократії, пе-
гема окрема і будемо спаратися окремо присвя-
тити їй місце. Тоді теж прийдемо згадати про
історію демократії її суть, її основні гасла. І на-
судити для людства і її живучість чи — дегенера-
цію. Це тема цікава, яка хвилює особливу україн-
ське громадянство, якого структура наскрізь де-
мократична, демократична традиція, традиційна
привичка до демократії. Адже в поняттям де-
мократії — народоправства — нерозривно зв'язане
у нас поняття наших національних прав. —
уся теж історія боротьби за права українського
народу побудована на користанні з тієї свободи
рухів, що й дала демократизація устрою. Адже
відродження національних рухів XIX. ст. свід-
чить про зв'язок з народинами демократії і її ру-
хом. — і тому нерозривного поняття націоналі-
зму (так само як соціалізму) не можна відділюва-
ти від поняття демократії. (Що націоналізм і со-
ціалізм будували на демократії — це ніякий па-
радокс.) І шойно сучасний націоналізм, висуюю-
чи гасла суперечні демократичним засадам, узяв
у ці поняття справжню революцію: але знову та-
ки ця революція не явилася як „деус екс махіна“,
тільки має свій хровологічний і прегматичний
зв'язок з подіями післявоєнного часу, з фактами
і психологічними засновками.

Все це речі замало у нас явсовувані, або явсо-
вувачі у такий екслюзивний і односторонній
спосіб, який радше відштовхує та не може найти
в громадянстві зрозуміння. І через те ці незасовні
речі викликають найгрірші конфлікти і не-
порозуміння. Справу надзвичайно актуалізува-
ли події у широкому світі, що й нас близько тор-
каються: коли на VII. московському конгресі III.
Інтернаціоналу Демітров проголосив тезу, що
демократія не є страшна комунізму а страшна
— фашизм, і в логічних висновках тієї тези
прийшло „рівняння на демократію“, як тактич-
ний засіб комунізму, то від того часу рубя стану-
ло питання: деж місце української демократії?
Це вже не питання теоретичного характеру:
вирадді від нас покищо не залежить хід світових
подій, вирадді ми все ще є тільки глядачами, або
й предметом: а проте це не байдужа річ, до якого
європейського табору будемо себе відносити як
політично потенційна сила і як будемо себе
осхотньо підготувати до подій які мусять при-
йти. Це не є байдужа і маловажна річ, коли маєте
перед собою два українські часописи, обидва на-
ціональні й обидва демократичні, обидва редо-
вані людьми, що спільно працюють по різнім
національних установих і організаціях, — а який
одни характеризує мадридський уряд як уряд
що підготував чи безпосередньо сам проводить
зовітизацію політично надзвичайно важного ку-
тника Європи і тому і розумом і почуваннями
троїть по стороні еспанських повстанців, — дру-
гий славить мадридський уряд, як легальну де-
мократичну владу, проти якої зворохобились ре-
акційні генерали. Це вже не є каварляне політи-
канство та забава в різномодну інтерпретацію
далеких від нас і чужих подій. Це такі розбіжності
світогляду, які мусять доводити до суперечок
внутрі громадянства — того громадянства, яке
чужке формально стоїть на тій самій ідеологіч-
ній платформі!

На щастя, розвиток світових подій влєкне
довсталізацію поглядів тих наших людей, які у

Молотова ліквідують?

„Матен“ повідомляє на підставі поголосок
з Москви, що предсідник ради народніх комі-
сарів Молотов має уступити із свого становища.
Молотов уже від довшого часу не урядував

з припоручення Сталіна. Молотова вишлють
мабуть до якоїсь меншої держави, як посла.
Тільки завдяки протекції Ворошилова Ста-
лін не приказав арештувати Молотова.

Бої за Сан Себастіян

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. Національні війська на-
ступують уже на передмістях Сан Себастіану. В
місті ведуться бої між анархістами і баскійцями.
Червоні літаки бомбардували Ірун і Фонтара-
вію та скинули 216 бомб. Червоні літаки пере-
літали кілька разів над французькою тери-
торією.

еним кораблям, що стояли закорені, їхати до
Валенсії.

Команда націон. війська відкинула оферту
цивільного губернатора Сан Себастіану щодо
передачі міста під умовиною повної амністії
для баскійських сепаратистів.

ЧЕРВОНІ НАМАГАЮТЬСЯ ЗАВОЛОДІТИ НАД СИТУАЦІЄЮ В МАДРИДІ.

МАДРИД, 9. 9. ПАТ. Мадридська радіоста-
ція повідомляє, що уряд заборонює переводити
домашні ревізії, арештування та ексекуюції
без відома влади. Кожного, хто не слухатиме,
будуть розстрілювати без суду. У вікторок роз-
стріляли на підставі цього розпорядку 8 членів
крайніх лівих організацій.

ОСТАННЯ СТАВКА.

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. На підставі інформації з
Мадриду, новий прем'єр Лярго Кавалеро задумує
протестувати в Женеві проти ембарга на
зброю, призначену для Еспанії. У Мадриді про-
голосили загальну мобілізацію. Уряд погрожує
гострими карами членам соціалістичних, комуні-
стичних і анархістичних професійних союзів,
якщо будуть викручуватися від фронтової
служби

португальської фльоти.

зорохобників. Моряки арештували старшину
зружляка, а відтак корабель поплив разом із
контрторпедовцем удолину ріки до моря. Тоді
прибержні батерії почали обстріл зворохобле-
них кораблів і сильно їх ушкодили. Моряки
піддалися і їх арештували.

В часі бомбардування кораблів згинуло 12
моряків і 20 ранили. Старшин зворохоблених
кораблів перенесли в нечинний стан.

Оба зворохоблені кораблі хотіли відіхати
до Валенсії або Малаги і там жертвувати свої
послуги червоному урядові в Мадриді.

Усі вироби

української фабрики косметичної

АЛЬОЕ

можна оглядати на виставці „ПОЇЗД-
ВИСТАВА“, який обїжджає наші міста саме
у вересні і жовтні.

ЕСПАНСЬКІ ФАШИСТИ Й БАСКІЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ПРОТИ АНАРХІСТІВ.

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. Радіостанція в Тетуані
проголошує, що еспанські фашисти, які скрива-
лися в Сан Себастіані, прилучилися до боїв, що
їх ведуть баскійські націоналісти проти анар-
хістів.

ЧЕРВОНІ ВІДСТУПАЮТЬ З МАЛЯГІ.

У зв'язку з перемогами повстанців в околицях
Мадригу, тамошня команда приказала во-

Комуністична ворожобня

ЛІЗБОНА, 9. 9. ПАТ. Ворожобня, яка вибух-
ла на португальських воєнних кораблях, мала
явразні комуністичні риси. Міністра морепла-
ства повідомили про ворожобню вночі. Адо-
тант міністра вїхав негайно на чердак кораб-
ля „Альфонсо Альбукерке“. Ворожобники при-
няли канонерку, що на ній їхав адютант, скоро-
стріляним вогнем. Двох моряків ранили. Адо-
тант завернув до міністерства. Гурток ворожоб-
ників переїхав на чердак торпедовця „Бартольо-
мео Діас“ і намагався намовити обсаду торпе-
довця до ворожобні, однак тут стрінула їх від-
мова. Ледви кількох гаюашів поначиналося до

ють ще якісь сумніви. Ще 28. серпня ц. р. читали ми у „Громицькому Голосі“ буквально: „В Еспанії іде кривава домашня війна. П'ятихили монархисти, клерикали і фашисти бунтом проти законного уряду республіканських партій (в уряді тим, хоч його підпірає „людовий фронт“ — не було і нема ані одного комуніста, — комуністів в Еспанії взагалі дуже мало)“... Цікаві речі, чи автор зацитованих рядків міг би писати те саме й сьогодні? Сьогодні, коли в уряді Кабалера, авалого „єспанським Леніном“, сидять уже янго і єдиною офіційною комуністи (м. ін. комуніст є міністром освіти і віроповідань, — можна уявити собі його реформи єспанського шкільництва і системи виховання та становище супроти співвітчизників і коли воля комуністична преса у світі припиняє ту вміну єспанського набістету як радисний домок комуністичної перемоги. Чи все це „Гром. Голос“ може твердити, що „навіть наше „Діло“ зловило себе на брехні (реакціонерів)“. Чи може ще сьогодні хтось сумніватися, що єспанська „демократія“, огуртована у „людовому фронті“ це була саме демократія алегоричована, яка погодилась бути параваном для тих течій, які зі справжньою демократією не мають нічого спільного і які чекали тільки притомного часу, щоб окупувати демократичну мислю та волі демократів трактувати так, як їх від жовтня 1918. року трактує московський більшовизм: як контрреволюціонерів, або — як злочин нововицтованої статті — як „реакціонерів клерикалів і фашистів“. Чи в того виходить, що єспанські повстанці — це щовно справжні демократи? Очевидно, що такої пісенітності ніхто не творитиме. Але єспанські повстанці не борються проти демократії і за диктатуру: не йде боротьба на новий ішній площині: проти інтернаціонального більшовизму за національний характер держави. Трагедія єспанської демократії у тому, що вона направила себе до воу інтернаціонального більшовизму і в наслідок буде розторопена у ударі дозв ішніх реальних сил: комунізму і націоналізму. Трагедія демократії, що вона щораз більше підумала як реальна сила.

„Щоля Хіраля — Камітеро, після Блюма — ?“ Такий наголосок читали ми в якійсь польській газеті, і він справді надзвичайно актуальний. Вістки, які в двох останніх днях надходять з Парижа, що більше актуалізують дилему: або французький „людовий фронт“ піде під команду комуністів, які в черги доведуть до совітської Франції, або той фронт розвалиться і французька демократія разом з іншими частинками французького національного громадянства, піде

на отверту боротьбу з комуністичними впливами. Блюм, ставши прем'єром, впевняв, що він не буде Керенським. Перший отвертий маніфестаційний страйк, аранжований французькими комуністами у металургічному промислі проти уряду (первісні масові страйки були масованою диверсією), та перша комуністична демонстрація під час учорашнього щоденного виступу Блюма нащав, що його роль така може подобати на ролі нещасного російського прем'єра-демократа. Комуністи мають силу в кожній хвилині повалити уряд Блюма. Питання тільки, чи вони мають вже силу формувати такий черговий уряд, до якого моглиб делегувати своїх людей, як до свого уряду. Еволюція пастроїв у Франції формується, адається у некористь комуністів, французьке громадянство мабуть щораз більш тереває після першого франко-совітського сожвинського похмилля. Але це річ майбутнього розвитку подій. Покищо відомо вже без сумніву одно: що французька демократія, згуртована частинно у тих полі-

тичних партіях, які вступили до „людового фронту“ і в той спосіб допомогли комуністам збільшувати кількість голосів, монітар та урештеш демократія виявила свою дегенерацию, та зкуватись на таку демократію, значить похвалитись не демократичний блеф.

Життя не аніє окоружних канонів. Кожному світі неодна переорієнтація цілості, — і переорієнтація тих демократичних канонів, які мають своїм звеличинням іти без стриму, як обійми більшовизму. Не можна погодитись з якою фанатичною вірою супроти левизмів і канонів, яка робилаб визначив сідання і затула не в кумиром, який не дозволяв би відірватися спривинної демократії від демократичного блефу. Боритись за блеф — це „ліризм, він злима це плуто“.

— 0 —

З життя Православної Церкви.

Постанови про єпархіяльні зібрання.

Орган волинської духовної консисторії „Церква і Нарід“ з 1. вересня ц. р. приніс цікаві постанови Св. Синоду про єпархіяльні зібрання в Православній Церкві. Перш за все Св. Синод ухвалив ввести в життя новий „Статут Єпархіяльних Зібрань Св. Автокефальної Православної Церкви в Польщі“. Правдоподібно цей новий статут опрацювала та мішана комісія церковних та урядових достойників, що підготувала праці майбутнього Собору. На жаль, не знати, як виглядає повний статут єпархіяльних зібрань, бо опубліковано лише постанови щодо персонального складу єпархіяльних зібрань.

У склад єпарх. зібрання входять: єпархіяльний архієрей як предсідник; вікарії єпископи, настоятель катедрального собору, керманції духовних семінарій, якщо такі існують на терені єпархії, члени духовної консисторії, єпархіяльний місіонер, представник від монастирів, призначений єпархіяльним архиєреєм два члени головної контрольно-єпархіяльної комісії, представники від парохіяльного духовенства (у числі 12 до 20 в залежності від розмірів єпархії)

та представники мирян (світських) у подальшому числі (24 до 40). Волинська єпархія вибирає 26 духовних осіб і 40 мирян; поліська — 15 і 30, волинська — 12 і 24. Вибори представників від духовних і світських осіб відбуваються в окремих куріях, духовній і світській. Єпархія для ви-

борів поділяється на виборчі округи (на Волині 20 округ, Поліссі — 15, Холмщині — 12). Курія духовна у виборній окрузі складається зі всіх священників, діаконів та псаломщиків (двох) і вибирає одного делегата зпоміж себе на єпархіяльне зібрання. Світська курія у виборній окрузі вибирає двох делегатів і складається з представників парохій по одному від кожної, що їх вирає в кожній парохії парохіяльне зібрання згідно з відповідними приписами „Парохіяльного

Пані, що оглядають Східні Торги
звоях та засадов оганнуги прегарн
МОДЕЛІ СУКОЇ І ПЛАЩІВ
2683 у знапій фірмі: 3-3

Й. Посамент

ЛЬВІВ,
вул. Академічна 2.
(Готель Жоржа).

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ВСТУП.

Історія діяльності наших давніх послів і політичних діячів мало відома або й зовсім незнана молодшому українському поколінню і тому чинно звичне хвалити чужих діячів і на них взоруватися, а своїх легковажити. А це наше велике недомогання, бо нація, що не знає своєї історії або її не шанує, затрачує свої основи розбудови і правильного поглиблення своєї ідейної діяльності.

Та суть цього завдання не спирається на тому, щоби все своє захвалювати безкритично, а в тому, щоби пізнати діла своїх заслужених людей та розвинути обставини догичних подій і навчитися, як треба ділати, щоб було ліпше, значить: як поправити нашу працю, щоб вона була доцільна і корисніша в нових обставинах.

А до того наша провідна думка не може підиматись ігноранцією, — начеб у нас починалась політична діяльність щойно сьогодні від нас. Бо вжеж перед нами були і працювали для нас ті, що привели нас і дали нам основи життя і праці. Також не візьмо нам ставати зарозумілими, що ми ліпші патріоти, які героїстичними потягненнями відразу розв'язують всякі національні проблеми. Бо ідеологія нації вимагає від нас, українців, щоб ми всі були героями, — але діла творили, а не потягнені без змісту й потрібної сили, що не раз на кривавлять і ще більше ослаблюють, замість скріплити наші національні вартості і наші набання.

Щоби ті недомогання й недостаті у нашоми

українському громадянстві, по змозі відвернути й усунути, подаю свої думки-причини про працю й заслуги та помилки й недотримання наших давніх послів і політичних діячів з періоду нашого національного відродження, що завершилося визвольними змаганнями.

19. VII. 1936.

ГРИГОРІЙ ШАШКЕВИЧ.

Перший австрійський Державний Сойм зібрався був у Відні 10. липня 1848. року. До цього Сойму вибрано 383 депутатів (послів), але зпоміж них 25 депутатів не явилось в Сойм. З Галичини вибрано тоді 96 послів; українських послів було в цьому 35, з того 23 селян, 8 священників і 4 світських інтелігентів. Тоді ми не були підготовані організаційно і тому вийшов такий дивний склад першої нашої парламентарної репрезентації.

В нарадах першого Державного Сойму вивисся зпоміж наших послів о. Григорій Шашкевич, що був парохом в Угринові під Станиславом. Він визначувався доброю вимовою, знанням німецької мови, як також розумінням справ політичних і великою інтелігенцією.

Коли німецький посол Ганс Кудліх поставив 26. липня 1848. р. внесок, щоби скасувати підданство в цілій Австрії зі всіми правами й обов'язками, тоді о. Григорій Шашкевич іменем наших послів приступив до цього внеску і по прийнятті його внеску поставив дальший внесок, щоби в Галичині для вирішення справ ґрунтів, лісів і пасовищ та всіх аграрних спорів між громадянами і дворами установити роземні комісії під проводом державного урядовця, зложені з дванадцяти присяглих, предложених по половині обома сторонами. Цей внесок прийняв Державний Сойм і переказав окремій комісії до виготовлення догичного закону.

Та не довго радив Державний Сойм в Відні,

бо наслідком революції у надунайській столиці перенесено Сойм з Відня до Кромержа (на Моравії). Тоді посол о. Григорій Шашкевич прибув 6. листопада 1848. р. до Оломунца, куди переїхав був цісарський двір, і там разом з депутатом Головної Руської Ради представив цісареві Фердинандові отсі домагання: 1) поділу Галичини на українську і польську провінцію; 2) допустити національну українську гвардію (леріон); 3) вестити українську мову в школах і всіх урядах української Галичини; 4) скасувати двірських маньдатарів та установити на їх місце державних урядовців; 5) установити комісії для вирішення спорів про ґрунти й ліси між дворами і громадами; 6) усунути урядовців, неприхильних нашому вірності та 7) зрівняти у всіх правах наше греко-католицьке духовенство з духовенством латинським.

Отся адреса до австрійського цісара є важною подією, бо вона засвідчує перед історією, що політична думка у тодішньому національному проводі дійшла була в скорому часі до програмового устійнення національно-політичних домагань галицьких українців, якими були: своя національна територія, національна оборона, українізація школи й урядів, правильна й відповідна адміністрація, вирішення земельної справи і рівноправність релігійних обрядів.

Та всупереч цьому дальшій події пішли іншим шляхом. В дні 2. грудня 1848. р. абдикував в Оломунци цісар Фердинанд, по котрому пришов на цісаря Австрії 18-літній архикнязь Франц Йосиф. А 7. березня 1849. р. прийшло вже до розв'язання Державного Сойму. Після того настали в Австрії часи абсолютизму (1850—1860 рр.).

Під той час покликано посла о. Григорія Шашкевича до міністерства віроповідань і просвіти у Відні на міністеріяльного радника, де він вів департамент гімназій і народнього шкільництва.

Статуту". Від світських делегатів на епарх. зібрання можуть бути вибрані особи, що відомі своєю побожністю, не були карані судом за габельні вчинки, мають польське громадянство та досягли 35 років життя.

Як бачимо, склад епархіальних зібрань побудований на засаді соборності. Але на цьому лише обмежується ця соборність, бо постанови щодо компетенції епархіальних зібрань вже навісмі зовсім протилежним духом. Правда, покращо маємо у цій справі ухвали самого Св. Синоду, але вони характеристичні для поглядів вищої епархії. Згідно з ухвалами Св. Синоду програму праць епархіального зібрання мають представляти епархіальні архиєреї найменше два тижні до зібрання митрополитові на затвердження або доповнення. Ті точки програми, які митрополит визнає за потрібні усунути, не приходить на деякий порядок праць зібрання. Митрополит через свого делегата може впливати і на самий хід праць зібрання, бо внески, що їх поставити представник митрополита, зібрання обов'язково має розглянути. Ще й третій засіб контролю постанов епархіального зібрання зосереджений в руках митрополита. Ухвали епархіальних зібрань після затвердження їх

епарх. архиєреями представляються в речінні дох тижнів на розгляд митрополита. Коли митрополит не висловив своєї згоди на виконання тих чи інших ухвал епарх. зібрань, то виконання їх затримується до часу рішення про них Св. Синоду.

Ось такі постанови нормують відтепер справу епархіальних зібрань. Як бачимо, ці ухвали надають епарх. зібранням тільки демократичну соборну форму. Але суттєвий зміст усіх інших постанов щодо компетенції та прав епарх. зібрань нічого спільного не має із засадою соборності. Навпаки, він суперечний з нею та реалізує такі ідеї, що їх не тільки не знає православія, але й взагалі ніяка Церква на світі. Чей же на підставі цих постанов до нуля зводяться

Т. Кисяк і Сини Львів
пл. Смо льки 4.
порувають комплетні урядження кімнат,
дивани, меблевi матеріали, фіранки
і тапети. 2692 1-6

Величавий здвиг сокільства в Станиславові.

Мин. неділі, 6. ц. м. відбувся тут Окр. Сокільський Здвиґ, що запишеться в історію Станиславівщини золотими буквами. Станиславів того дня стояв під враженням здвигу. Вже з самого

права не тільки епархіальних зібрань, але й компетенції епарх. архиєреїв! Ясно, що наведені постанови Св. Синоду не мають ніякого опертя в канонах Православної Церкви. Це — вислів соборницької демагогії, а не соборної ідеології.

Комуністичні ворохобні у Франції.

ПАРИЖ, 9. 9. ПАТ. Прем'єр Блюм відбув довшу конференцію із ген. секретарем комуністичної партії Торесом. Про цю розмову не подало ніякого комунікату. Мабуть темою розмови були останні розбіжності між комуністами і соціалістами. Комуністи не закидають своєї акції проти неутрачності Франції в єспанських справах. У заповідженні маніфестаційним страйку взяло участь 80 відсотків робітників. У зв'язку з акцією комуністів, скликали Начальму Ра-

ду соціалістичної партії. „Попілер“ закинула вже пресову дискусію з комуністами. Соціалістичні і радикальні кола уважають комуністичну акцію наступом на „людовий фронт“. Непорозуміння зростають. Страйкувачі робітники в заведіннях Мічелена окупували фабричні будинки. В Пій де Дом були заворушення. Робітники перервали поліційні кордони і окупували префектуру.

Гітлерівський зїзд у Нїрнбергу.

У вівторок зачався у Нїрнберґ четвертий з черги зїзд гітлерівської партії, при співучасті представників уряду, армії, робітничих організацій і т. д. До Нїрнберґа приїждо багато надзвичайних поїздів. Участь у зїзді бере теж офіційна делегація італійських фашистів. Перед зїздом відбулася пресова конференція. Начальник пресового відділу гітлерівської партії д-р Дітріх заявив, що: „авторитарна, націонал-соціалістична, народна держава є в дійсності високішею модерною демократією в історії“.

з команди міста до військового табору в Нїрнберґ. Перед відкриттям зїзду дзвонили всі дзвони в нїрнберґських костелах. Увечері вручили Гітлерові на ратуші срібну касету з паличкою укріплену Нїрнберґу з 1542 р. По промові Гітлера відспівали „Дойтчланд, Дойтчланд“ і „Горст Весселід“.

Поворот ген. Ридза-Сьміґлого.

Ген. Ридза-Сьміґлн вертається 10. ц. м. до Варшави. По дорозі вітатимуть його на важніших стаціях урядові та громадські чинники.

таа в Галичині і Кракові, як також цензуру польських та українських шкільних книжок для народних шкіл. Тоді австрійський центральний уряд і цісарський двір ставилися прихильно до українців; о. Шашкевич був там людиною довіри і через його руки переходили майже всі наші справи. Його покликали також у 1849. році на члена української секції, що мала уложити правничу термінологію, і вже в 1851. р. він видав разом з Яковом Головацьким і Юлієм Вислобоцьким першу правничу німецько-українську термінологію у Відні.

З початком ери абсолютизму в Австрії звернувся був цісар Франц Йосиф із запитом до міністерського радника о. Шашкевича, чи він уважав би за вказане, щоб у Східній Галичині вже звести українську мову як мову урядову. На це о. Шашкевич відповів цісареві, що український наріз з радістю і вдякою прийме цей доказ монаршої ласки, але він осмілюється тимчасом подати раду цісареві, щоб ще якийсь час підіждати, аж відповідно виробиться українська мова; до того часу можна полишити німецьку мову як урядову в Галичині.

Опісля в ері абсолютизму в Австрії підіймав о. Григорій Шашкевич як міністерський радник у Відні заходи, щоб поділити Галичину на дві адміністративні області: українську і польську і це рішення було розпорядком австрійського уряду з 24. квітня 1854. р., В. з. д. 111. Але з цього залишилося тільки поділ апеляційних судів за часів Австрії: львівська область зі Східною Галичиною і Буковиною (етнографічні землі галицько-українські) під Апеляційним Судом у Львові і краківська область зі Західною Галичиною (етнографічні землі малопольські) під Апеляційним Судом у Кракові.

Це сталося тому, що цісар Франц Йосиф, приступивши в 1860 о. до конституційної відбо-

дові Австрії, поминув вирішення національних справ в Австрії та поклав в основу конституції право заступництва інтересів суспільних станів у краях і державі. На цій основі появилося цісарський диплом з 20. жовтня 1860. р. і цісарський патент з 26. лютого 1861. р. з красивими статутами й виборними органами до краєвих соймів, між ними і краєвий статут для королівства Галичини й Володимирії з князівствами Освенцім і Затор і великим князівством краківським. Якби так цісар Франц Йосиф рішив був до того часу ввести у Східній Галичині українську урядову мову і таким чином з Галичини створити окремий край (провінцію), то доля галицьких українців булаб забезпечена.

Вкінці вже за часів централістичного міністерства Шмерлінґа в 1863. р. хотів цісарський уряд у Відні поділити Галичину на два намісництва (губернії): львівське і краківське, але цьому намірові станув на дорозі Галицький Красний Сойм. Наслідком цього залишилося намісництво у Львові, а в Кракові установлено делегатуру намісництва.

Григорій Шашкевич спінився завести українську урядову мову у Східній Галичині з початку ери абсолютизму в Австрії, як це йому подавав цісар. Опісля галицький намісник Агенор Голуховський, ставши в 1859. р. міністром внутрішніх справ, подав цісареві до проголошення диплом з 20. жовтня 1860. р., за яким вийшов цісарський патент з 26. лютого 1861. р., якими припечатано на довгі роки долю Галицької Землі...

„Руський лев потрясає золотою гривною з обуренням на кривди поневоленого народу“ — казав Григорій Шашкевич дня 30. травня 1848. року у Станиславові на народному зборі, — але до бою він не піднявся... В політиці треба брати, що можна і поки час, щоб не було за пізно.

(Далі буде).

ранку всі дороги, що ведуть до міста, заповнилися довгими рядами возів і людей. Вулицями Голуховського і Перацького йшли тисячі людей на площу М. К. О.

В год. 13.30 входимо й ми на площу М.К.О. Довкола грища стоять уже густі лани української публіки, трибуна заповнена переважно міською публікою. Середина трибуни удекорована українськими стігами й гірляндами. Обов'язково грище, минаємо буфет (в українських руках) і входимо на трибуну. Перед очима розгоріється прекрасний образ. Ціле грище заповнене стрункими й багатостими рядами побратимів (1015), посестер (1110) і доросту (818). Кожен глядо (всіх 45) творить окрему колонну, перед кожною застиг у волевої постані й командир. На переді підвищення з трибуною, з якої через тубу падуть останні прикази начальника Здвиґу і його душі побр. Заславського. Врешті паде голос „Позірі!“ З почесної льожи сходять на площу голова Сокола-Батька інж. Хроковит а членами здвигового комітету й делегатами С.Б. Побр. Заславський командує: „Вправо гляди!“ і дає звіт. Після звіту проходить сокільське начальство здвиг фронт. Опісля голова С.Б. входить на підвищення й сокільським „Гаразд“ вітає вібрне сокільство, яке відповідає гримким і рівнями наче савана „Гаразд“. Сила й одностуність оклику робить могутнє враження. Голова С.Б. в короткій і яскравій промові пригадує сокільсьому ідею єдності й дисципліни та підкреслює її вагу для української нації в теперішню хвилину з уваги на червону небезпеку зі Сходу. Вигук застиглих оплески публіки висловлюють солідарність громадянства з сок. ідеєю. Слідую сокільська присяга. Голова С.Б. проголошує слова присяги, за ним повторюють формулу три тисячі молодих грудей. Над стрункими рядами виноситься присяги оркестра грає сок. гимн. Голова вертається до льожи і стає біля сок. прапору в озброєнні сок. начальства, а колонни тимчасом ладяться до дефіляди. Падуть слова команди. Попри льожи начальства проходять під звуки марша стрункими багаторими рядами колонн побратимів, посестер і доросту. Тисячі блискучих очей із довір'ям і повагою глядять у лице голови, а енергійно й мужньо простягають праві ці наче говорять: Ми готові із приказ! Барани ми хвилями переживаються прекрасні однострої дивит, одні кращі від других. А всім витяє на чело протягненою вперед рукою. Не вмовкають оплески публіки. Серця всіх б'ють в один такт із маршем воївод. До очей тиснуться слези радості, дрожать нерви, грає кров! Здається, це хвилина і армія з усієї землі, щоб світ погубив. Ще не змерзє!

Дефіляда скінчена. Голова знову піддає сідують у відшуму ряди на трибуні. Чоловік з почесною льожею. Починаються справи та змагання. Всіх тоїж попису 11.

1) Чотири тисячі вправи побр тим'я (усі з модних штанях і бачих вишпалених сорочках). До вправ стануло 7 колонн. Вправи випали на загальне добре.

2) Чотири вільні вправи жін. доросту в 4 колоннах. Вправи 2-а і 3-тя з вінками. Всі добрі.

3) Чотири вправи муж. доросту палицями (у деяких дерев'яні шаблі). Вправляють навіть 10 літні хлопці. Всі вправи гарні, найліпше випала четверта. (Тут слід зазначити, що попис анимітної організації: лише одні виходять з площі)

Ще дещо з Ворохти.

До Хв. Редакції „Діла“ у Львові.
Прошу ласкаво подати до відома нашого громадянства у Вашому щотижневому щоденнику, що в дописі „Дещо з Ворохти“ („Діло“, ч. 201, з 8. вересня ц. р.) автор п. М. Миханько невірною і тенденційно представив факти, зв'язані з останніми моїми концертами у Ворохті.
Під час мого побуту цього літа у Ворохті я дав в однієї місці три концерти, з чого один у чит. „Просвіти“ й один в Учміт. Оселі. Вся наша інтелігенція майже в комплеті явилась на обох концертах. Третій концерт самостійний дав я на спілку з одною оперовою співачкою і піаністкою, при чому дохід мали ми поділити на рівні частини поміж себе. Зазначую, що я знав, що наша публіка не ходить до салі Т. Ш. Л. і тому перші два концерти дав я в наших салях, а в третім концер-

ті числив я на простий заробіток професійного співака і на чужу публіку.

На закид п. Миханька, що наша саля була вільна того дня, я не відповідаю, бо засадничо я можу собі винайняти сальо, яку хочу, але хочу пригадати авторові допису, що аби дати концерт, треба мати фортепіано. А в чит. „Просвіти“ фортепіано нема і я ледви на перший концерт дістав піаніно в Учміт. Оселі.

Неправдою є, що я щось з естради заявив по польськи, бо я казав відкликати концерт. Тільки на прохання кількох своїх поважних знайомих, між ними одного проф. львівського університету, я заспівав кілька пісень, між ними дві українські, за котрі спеціально дістав я кілька компліментів. З високою пошаною
Д-р Василь Тисяк.

Перемога під Толедо.

РАВАТ, ПАТ. Повстанці розбили сильний відділ червоних під Толедом. Повстанці добули 5 батарей гармат, 3 повзи, багато скорострілів, технічних приладів і муніції. Недалеко Кордови повстанці заняли Серію Маріано. Червоні стратили 150 убитих та кількості ранених.

РАГЛЯНИ, УБРАННЯ, ЖІНОЧІ ПЛАШІ з найліпших матеріалів, по дуже низьких цінах тільки у Магазині мужеської і жіночої конфекції
І. ШАПІРА

Львів, вул. Личаківська 1.

Для урядовців догідні умови сплати

2-3

АНАРХІСТИ НАМАГАЛИСЯ РОЗСТРІЛЯТИ ЗАРУЧНИКІВ.

ЕНДАЙ, ПАТ. В Сан Себастьян ведуться бої між анархістами й поміркованими колами людського фронту. Анархісти намагалися заволодіти містом, де були уявлені заручники (200) і розстріляти їх. Міліціонери почали стріляти і прогнали анархістів. У зв'язку з цим інцидентом визначилися в місті бої між анархістами й міліцією. Декуди поклали барикади. Анархісти впадали доми баскійських націоналістів, хоч вони воюють у червоній армії. Баскійські стріляли до анархістів в обороні своїх домів. Губернатор Сан Себастьян проголосив у місті стан облоги. Межкани вивісили білі хорутви.

Кружляють тут непотвержені вістки, що всеж таки прийшло до порозуміння між командою повстанців і поміркованими колами людського фронту у Сан Себастьян.

На підставі цієї угоди прихильники людського фронту зобов'язуються боронити заручників перед самосудом анархістів, а команда національних військ зобов'язалася не робити ніяких репресій по здобуттю міста.

„ГМІНД“

це було під час війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків тривожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського
під наг.

„ГМІНД“

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладку та коштує тільки 2 зол., з поштовою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“,
Львів, Ринок 10.

Винозбір у Заліщиках.

У Заліщиках відбудеться в днях 15—27. ц. м. винозбір з такою програмою: 15. відкриття вистави заліщицьких овочів; 16. ц. м. відкриття вистави народного промислу і 18. і 19. каяковий сплив на Дністрі; 20. ц. м. похід народних груп і обжинки (винозбір); 23. ц. м. показ народних танців і хорів; 26. ц. м. ніч над Дністром; 27. ц. м. кінні, військові і селянські перегони. Учасники з'їзду користатимуться на основі карт Ліги підтримки туристики із 66 пр. залізничної знижки та 50 пр. знижок в оплатах за участь в імпрезах і видовищах. Цьогорічний урожай винограду дуже великий, так, що учасники винозбору можуть набути більшу кількість цього овочу по цінах, яких нема ніде в краю.

Вистава дробу, кріликів і голубів.

Вистава дробу, кріликів і голубів творить окремих відділ на Східних Торгах. З ужиткового дробу виставлено на продаж расові курки: зелі, цюльки, кармизинні лебторки, ванодоти, сусіси, що походять із зародкових господарств і від господарів, що плекають расовий дріб. Крім того виставлено інші роди домашньої птиці, як індички, пугарки, гуси, качки та прикрасова дріб. З кріликів будуть виставлені всі відміни, плекані в нашій країні. Особливо гарно представлені відділ ангорських кріликів. З голубів замітний показ військових поштових голубів і голубів аматорських. Вступ на виставу дробу вільний.

Совітська продукція клигає.

(РО) „Ізвестія“ містять статтю якогось Гаврилова, одного з управителів львівського промислу, який обговорює безнадійну якість предметів совітської продукції як инр. бритви, що не голять, вишки аі зубцями всякої величини, мужеські сорочки з кривими рукавами і т. д. Автор пропонує новий спосіб винагороди для робітників, а саме робітники малиб тепер діставати

платню, залежну від якості товарів. „Правда“ з 5. ц. м. містить оголошення комісара внутрішньої торгівлі Вайцера, яке забороняє торговельним установам продавати вироби московського трикотажного тресту, бо джемperi совітської продукції є... з полотна, з рукавами різної довжини і барви, а светери з імпортованою вовною з діраками і без гузікми

Щоб стати громадяном Америки.

НЮ ЙОРК, 25. серпня. (Вл. кор.) Зав'язалася тут ще одна, тим разом національна (краєва) ліга для американського громадянства. Її завданням винясити багато справ, зв'язаних із правом громадянства в Америці. Докладні розшуки вказують, що багато навіть вищих урядовців не може довести, що вони американські громадяни. Багато взагалі не знає, якого вони походження. Багато прибуло в Америку чужинцями і тут в добрій вірі виконують працю, яка прислугує лише громадянам.

Але впарі з тим чується подекуди від таких людей нагілку на чужинців. Домагаються депортувати чужинців до краю їхнього уродження. Нова ліга для американського громадянства каже, що в Америці живе 4 і пів мільона таких, що не мають ще права громадянства. Між ними є 600 000

дітей та малолітніх, що не можуть стати громадянами, поки не досягнуть повнолітності і самі не вистараються громадянства.

Є тисячі чужинців, що не можуть стати громадянами, бо не мають на це грошей. У великих містах це справа легка, бо всі натуралізаційні бюро є близько. Сама оплата за громадянські папери вносить 10 дол. Але є й багато таких чужинців, що їм треба і по 200 дол., щоб дістати право громадянства. Вони мусять їхати залізницею до подальшого міста, брати із собою свідків, платити їм кошти дороги, а деколи і винагородити втрату часу.

Є й такі, що не знають грамоти. Тих треба підвчити і приготувати. Усього того хоче допильнувати нова ліга, коли зажадають її допомоги.

Совітські школи неохайні.

НЮ ЙОРК, 25. серпня. (Вл. кор.). В 11-й статті, що її помістив Арне Стром у газеті „Ланінг Лекернал“ про відносини в Совітах, описує автор відносини в совітських школах. Всупереч урядовим вістям, які висліджає совітський уряд, розхвалюючи свої школи та систему, Стром каже, що все те поправді виглядає іншаче.

Стром, як данський уродженець, зажадав науки своїх дітей в німецькій мові. Йому дали вчительку для дітей. Це була напів дикушка. Брудна, нерозчесана, з брудними нігтами, невміла, з очима, що заходили кровю.

На запит, чому родина Строма не хоче посилати дітей до урядової школи, Стром відповів, що він, як чужинець, має право догадатися навчання дітей в такій мові, в якій він захопив. Отже вибрав німецьку мову. Крім цього ска-

зав Стром, що будинки совітських шкіл зовсім не виглядають на школи в європейському по'ятті. А санітарні відносини по школах просто страшні.

На це вчителька сказала, що воно так справді є, бо діти не мають мила, ніколи не мит'ються, а куски все їх гризе. Тому вона сама не радилаб чужинцям посилати дітей до урядових шкіл.

Коли зібрався чужинні діти в німецькій школі, то вже в першій книжечці подано дітям аразки пролетарської культури. Там поміщено по німецьки „Інтернаціонал“. Дивно звучали слова пісні, що закликали до бунту голодних людей проти капіталістів. А ця пісня мусіла співати самі голодні діти! Всі вони були одягнені в лахміття, а співали про ідеали революції.

Загальне повстання арабів?

Льондонські часописи пишуть, що заповітена гостра акція англійців супроти арабів має зовсім протилежний наслідок. Арабські провідники задумують проголосити загальне повстан-

ня і в тім напрямі йдуть підготовчі праці. Провідником нового повстанчого руху є провідник сирійських повстанців Кавзі Бей.

Зголошуйтесь на передплатників Бібліотеки „Діла“!

12 томів річно.

Досі вийшли у Бібліотеці „Діла“:

Ціни для передплатників „Діла“.

Улас Самчук: „Віднайдений рай“	Стор. 166.	Ціна 2.00 зол.
Новелі автора „Возни“.		
Софія Яблоńska: „З країн опію і ризу“	Стор. 198	Ціна 2.50 „
Вражіння в Китаю нашої мандрівниці	Кількадесят ілюстрацій.	
Барбе Д'Орелі: „Чортиці“	Стор. 205.	Ціна 2.50 „
Архитектур великого письменника.		
Зальзак: „Чародійка шкіра“	Стор. 180	Ціна 2.50 „
Повість одного з найбільших повістярів світа.		
Друкується: Ольга Кобилянська: „Апостол черні“	повість, два томи.	
Кожний том у колірній мистецькій обгорті П. Ковжуна.		

Для наших передплатників за 12 книжок 18 золотих.

НОВИНКИ.

— Найсолідніші футра тільки у Юліана Глу-
невського, Львів, пл. Капітульна 3. I., тел.
54-46. Найкраща льоката гроша.

— Українські школярі пишуть тільки україн-
ськими ручками марки „Т-У-Р“ — виробляє інж.
І. Кітасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 15-15

— Машини до писання і до шиття всяких сис-
тем і прибори до них, по найдешевших цінах,
прецизійна виправка машин всяких систем пору-
чає Юліан Ломага — Львів, ул. Валова 11. Оди-
нока українська фірма в тій ділянці. Наука пи-
сання на машинах. 72-115

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧ-
НІ Стефана Гаврисевича під проводом Д-ра Е.
Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А,
тел. 272-18. Додаткові вписи. Проспекти без-
платно. Додаткові Курси ліжничого масажу тіла
і руканки. 2639 4—5

— Книжки, які бажали би Ви прочитати, мо-
жете позичати на догідних умовах у випози-
чальні книжок „ІЗМАРАГД“ при вул. Косцюшка
ч. 5, яка має книжки українські, польські, ні-
мецькі, російські, французькі та англійські. Всі
шкільні лектури завжди на складі. Випозичаль-
ня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої ра-
но до 7-ої вечором. 2577 7—10

— Ревія оригінальних париських і віденських
моделів жіночих стрій відбудеться 11. і 12. ве-
ресня ц. р. в год. від 10.30 до 14-ої попол. в са-
лах Театру Ріжнородностей. Улажує П. „Wien-
ner Modellgesellschaft“. 2688

— Час то гроші, а за гроші тяжко. Велика
вигода! Нема потреби самому їхати до Львова.
Пишіть до „Трансакції“, Львів, Длугоша 1.,
а вона поладнає Вам усі справи у Львові, со-
вісно і скоро. На відповідь марку. 2652 2—10

— Нові українські часописи. У Львові появи-
вся з датою 10. вересня перше число часопису
„Фронтоні“. Це орган, що поставив собі за ме-
ту боротьбу з комунізмом, марксизмом і мате-
ріалізмом. Зміст першого числа живий і доволі
цікавий. „Фронтоні“ має виходити тричі в мі-
сяць, поодинокі число коштує 10 сотників. Від-
повідає за редакцію В. Р. Сиронюк. — В Льберці
(Ч.С.Р.) виходить від 1. серпня ц. р. націоналі-
стичний місячник „Український Шлях“.

— Освідомлюйте дітей про наслідки пожеж.
Із статистики Заведення взаємних обезпечень
виходить, що значний відсоток пожеж у сім-
ських місцевостях спричинили діти. З уваги на
те шкільні кураторії поручили управам сім-
ських шкіл, щоб поучили відповідно шкільну
молодь, освідомлюючи їх про наслідки пожеж

Подібний обов'язок тяжить теж на батьках ді-
тей.

— Святкування 25-ліття Українського Пласту.
Команда Союзу Українських Пластунів Емігран-
тів (СУПЕ) влаштує в дні 28 і 29 листопада
ц. р. в Празі „Свято 25-ліття Українського Пла-
сту“. Мета святкування: зробити підсумок ви-
конаної дотепер праці, віддати шану всім тим,
що причинилися до розвитку Українського Пла-
сту. Засувати теперішнє положення та можли-
вості і на їх основі намітити дальшу працю. В
програму свята входять: I. Святочний Загаль-
ний Зїзд С.У.П.Е. в суботу 28. листопада. II. В
неділю 29. листопада райком відбудеться Пла-
стова Ювілейна Академія (пластовий гимн, про-
мови, реферат, національний гимн). III. Пласто-
ва вистава: „25 літ Українського Пласту в краю
і на чужині“. З нагоди цього свята приготова-
ється видання ювілейного альманаху „Україн-
ський Пласт — 1911—1936“. Крім того буде
збільшене число „Пластових Вістей“, тепер оди-
нокого українського пластового періодичного
часопису. Мають теж видати пам'яткову відзна-
ку. Матеріали для вистави та до „Альманаху“,
листи, привітання, дати на влаштування свята
та замовлення ювілейних видань слати на адре-
су: Sojuz Ukrajin. Plastuniv Emigr. Praha 1, post.
prihr. 210. C. S. R.

— Українка. Ельо Шандор пише в ч. 5—6
Prudy (Bratislava) „Moje dojmy z cest po soviet-
skom Rusku a sovietскеj Ukrajině“. В „Lidovych
Novinach“ (ч. 413, 19. VIII.) видруковано цкаву
статтю про „Київ, головне місто совітської У-
країни“ під заголовком „Старочова метропо-
лія“. Автор дає образ нинішнього Києва, між
іншим згадує біду народу, що пережив дві ра-
зи голод, а нині примушений тулитися в убогих
мешканцях, в той час, як совітська влада вико-
нує свої широко задумані плани перебудови
своєї метрополії. В тім же „оденніков“ (ч. 434)
опубліковано статтю про Одесу та оцінюється
її господарське значіння. Македонський тиждень
в „Обзор“ (ч. 76, з 29. VIII. Софія) докладно
поінформував про виставу українських мап, що
її улалило в Софії „українсько-болгарське това-
риство“. Вірний своїй традиції орган македон-
ської думки й на цей раз пише про українські
справи в дуже симпатичному дусі.

— Мукачево на поштовій марці. Нова серія
чехословацьких поштових марок з образками

девяти ріжних місць ЧСР на марці 1.20 ч. ч.
вид на мукачевський замок — Паламок. Цей
замок походить з XI. стол. Належав до Кор-
говичів, в кінці XV стол. був власністю чесько-
го князя Ладислава, а пізніше належав до Ра-
кочів. Нині в ньому розміщено касарню. Це за-
вдяється П.Жарпатта. Раніше в серії марок
„1918—1928“ марка за 60 сот. була з образом
Ясєня.

— Хто виграв? В нинішній тижневій дер-
жотерії впали м. ін. такі більші виграти: 10000
зол. на ч. 80551 166878 171294, 5.000 зол. на ч.
27072 111249 114313 126449, 2.000 зол. на ч.
8185 13210 14196 18555 34252 41536 46144 74192
87908 97005 105499 138208 169060, 1.000 зол. на
ч.: 457 11543 13216 15540 16288 25317 27284
32680 33146 44065 45637 64393 67384 68735 73732
75903 90909 94314 96810 97626 98353 101522
120855 122456 136494 141098 143091 145000
147973 150502 158000 165020 79315 180005 186940

— Страйк пекарів і різників. Пекарські робо-
тники у Львові числом коло 1000 осіб проти-
сили у вівторок, 8. ц. м. страйк на підставі зго-
дної угоди. Робітники домагаються безоплатно-
го зберігання 8-годинного дня праці й виїзду
родини за нічні години. До страйку пристали
теж ті, що розвозять печиво. Покищо пекарські
майстри при допомозі родини і домової служби
пробують давати собі раду з випіканням хліба.
Одночасно застрайкувало 120 різників, що до-
магаються підвищити зарплату і т. п.

— За спроневерення громадських грошей.
Трибунал стрийського окружного суду на ви-
їздній сесії в Скольому засудив на 6 місяців
в'язниці з припиненням кари на два роки Ле-
польда Мухеля, б. громадського секретаря і
Сморжі за спроневерення 576 зол. з податкових
грошей. Мухель викасував від людей ґрунтовні
податки і не всі в плати вписував до касової ки-
нги, задержуючи їх для себе.

— Селянські вози на гумач. Підучи за ро-
витком будівельної техніки, всі більші міста ста-
раються в останніх часах створити вигідні і
грізні хідники та їзди на вулицях. Вони б'є-
го коштують, тим більше, що до коштів будують
архівисти ще й кошти направи. Управа міста
Варшави ствердила, що консервація доріг ко-
штує щороку коло 5 мільйонів зол. Найбільше ко-
штує її річно коло 5 мільйонів зол. Найбільше ко-
штує її річно коло 5 мільйонів зол. Найбільше ко-
штує її річно коло 5 мільйонів зол.

Нині у Театрі Ріжнородностей передостанній раз

„Пані презесова“ одна з найвеселіших Козирова обсада.
комедій сезону. Ціни найнижчі.

ПІ ДЕ МОПАСАН.

ЩАСТЯ.

Було це в годі вечірнього чаю, перед тим,
як мали світити ляжни. Вілля підносила над
морем; сонце, зайшовши, позинило на небі роже-
ву доріжку, посипану золотим порошком. Жадної
хвилини, жадної зморшки не було на Середзем-
ному морі, що полискувало, рівне та безмежне, в
останньому промінні дня, немаче величезний лист
полірованого металю.

В далечині, праворуч, вимальовувались на
поблідлому пурпурі заходу сяючі зубчасті
гір.

Розмова йшла про кохання; сперечалися на
про давню, як світ, тему, повторювали слова, не
раз і не двічі уже певне, сказані. Ніжні мелан-
холія смертності притишувала слова, розчулюва-
ла душі, і це слово „кохання“, яке що-хвилини
промовляв то дужий чоловічий голос, то м'який
та легкий голос жіночий, так от ніби виповнювало
невелику саю, ширяло там як птах, віяло як дух
невидимий.

Чи можна вірно кохати багато років поспіль?

— Так! — запевняли одні.

— Ні! перечили інші.

Брали різні випадки, ставили певні умови,
наводили приклади; і всі, чоловіки й жінки, охоп-
лені раптом примітними й болючими споминами,
що про їх не можна було говорити і що рвалися
ім з уст, були схвилювані і говорили про що таку
бавальну і таку владну могутню силу, про солод-
ке й таємниче одиання двох істот з злибок по-
чуттям і запалом.

Знаючи хтось, глянувши в далечинь,
спиркнув:

— О! Гляньте-но! Що це таке?

На морі, далеко-далеко, підносила сіра ве-
личезна і невиразна маса.

Жінки повставали і здиговано дивилися на
виповнене, ні чому не бачене, явище.

Хтось пояснив:

— Це Корсика. Її можна звідси побачити
двічі або тричі на рік, за певних атмосферичних
умовин, коли особливо прозоре повітря не ховає
її за млою водяних випарів, що нині звичайно
повита буває далечина.

Невиразні паса гір давалося вловити оку, і
здавалося навіть, ніби можна відрізнити снігові
вершини. Всіх вразила, майже злякала, ця несподі-
вана поява цілого світу, цей привид, що виник
раптом серед моря. Чи не такі от чудні візії ви-
жалися мандрівцям, що, як Колумб, пішли не-
відомим, негослідженим океаном?

Тут заговорив старий чоловік, що досі не
брав участі в розмові:

— Слухайте, я бачив на цьому острові, —
що встав перед нами ніби для того, щоб розв'язати
наші суперечки і загадати мені один чудний ек-
спадок, — я бачив там приклад дивно постійної і
незвичайно щасливої любові.

— Ось як воно було:

— Пять років тому я подорожував по Кор-
сиці. Цей дикий острів мавши відомий нам, даль-
ший від нас, ніж Америка, дарма, що його інколи,
як от сьогодні, можна побачити з берегів Франції.

Уявіть собі світ іще у стані хаосу, безладні
паса гір і між ними вузькі щілини, де течуть
бистрі потоки; віде рівного поля, скрізь велетен-
ські безформні гранітові скелі та гігантські бри-
ли землі, вкриті чагарником або високими каш-
тановими та сосновими лісами. Це незнайома, не-
оброблена, дика й пустельна країна; правда, де-не-
де можна побачити село, схоже на купу каміння
на вершині гори. Нема там жадної культури, жад-
ної промисловості, жадного мистецтва. Ніде не
стрівате хоч клаптина розчищеного лісу, ніде не
побачите вирібленого, обтесаного каменя, не на-
дибате пам'ятки про дитячий чи витончений
смак, про потяг до краси у давніх мешканців цієї
країни. Ось власне що найбільше вражає в цій
пущині і суворій країні: споконвічна байдужість до
понаблизького життя, що їх зовсім мистецтвам

Італія, де кожне палата повна архітектур-
сама є архітектурою, де мармур, дерево, бронза, ка-
мінь, метал і камінь свідчать, нагадують про
геній людський, де найдрібніші старовинні речі
давніх домах будять у нас божественну жабу
прекрасного. — Італія для всіх нас свята бать-
щина, котру ми любимо, бо вона помагає нам
дає збагнути, потужність, велич, силу й переміт
творчого розуму.

І поруч з нею Корсика, дика та пустельна,
така, як у перші дні свого існування. Люди
живе тут у своїм немудрім житті, байдужі
до всього, що не тичиться власного й життя чи ро-
динних суперечок. Вона зберегла тут усі віде
і всі гарні риси некультурних народів. — Жорст-
кість, злибність, кровозливність, татфуру — і по-
руч того гостинність, щирість, відданість,
підданість; вона відчиняє двері для кожного, хто
до них постукає, і дарує вірну дружбу за ви-
мешу, ледви виявлену симпатію.

Отже цілий місяць блукав я по цьому ве-
личному острові в таким почуттям, ніби я в
краю світа. Ні заду від жадного, ні шматку
ні дороги людської. Ідеши, ідеши отже, ідеши
для мулів пристосованою, і натрапиш нарешті на
невеличке, притулене до гори селце, що звисає
над пропастинами ярами, звідкіля ввечір чути не-
настанний шум, глухий і глибокий томля потоп.
Ви ступаєте в двері, просите пустити вас пере-
чувати і дати чогось підживитись. Вечеряєте
ви за вбогим столом, почувате в убогому житті — і
вранці стискаєте руку господареві, що виводить
вас аж на край села.

Одного вечора, пройшовши годину й десять
поспіль, я опинився біля невеликої хатини, що
стояла зовсім самотно в глибині узької долини,
котра за який може кілометр виходила до моря.
Два стрімкі гірські схили, вкриті чагарником, об-
валеними кам'яними брилами та високими жер-
новми, ніби тяжкі стіни затискали цю бачену
сумну шістьму.

(Докінчення буде.)

За оголошення редакція не відповідає

НАРОДНА ТРГОВИНА

В друкарні Вид. Спіджи „Діло“. Львів. Ринок 10.